

educativos tradicionais... afetados pelo... industrial. As condições... baixos, os riscos de... família, mantendo os... processo de educação... a precária, e mais... ação dos filhos... modelo de sociedade... da mendicância, da... juvenil... nadas, com suas múltiplas... ambiente original... cultural, que repercute... o acontece aos inúmeros... fim de buscarmos... balho... o pequeno grupo social... cidade, vêm reduzidas... oportunidades de educação...

LUZ

TYGODNIK KATOLICKI SPOLECZNO-KULTURALNY — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
 "LUD" (O POVO) O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURTYBYA — 9 marca (março) — 1982 — Nr 3.766 — (9/82)

dualista e competitiva... abar, da técnica e da... lucro e poder. A... Res Narodowy rozpoczął swe... wilegio, sem a devida... categoria sessje. Z okazji... al. Nesta perspectiva... twarcia... sessão, passado e o presente, urzeczowniczy Kongressu... rtransmitido às novas... enator Jarbas Passarinho... dezałat orgdeje p. Prezyden... a w którym Szeł państwa... zredstawil obecną sytuację... raju w wszystkich sektach... Głównymi zaś punktami... i tego orgdeja były: gwan... że demokratyzacja... ójdzje normalna droga; że... władze rządowe pozostawiają... rzwii otwarte do dialogu z... pozycją; że tegocześnie wy... rzy odbędą się w terminie... yznaczonym; że system w... partynjny będzie utrzymany.

Kongres rozpoczął swe sesje

Z dniem 1 marca br. Kongres Narodowy rozpoczął swe pierwsze sesje. Z okazji tej ważnej imprezy, w której udział wzięli przedstawiciele Kościoła w Polsce, wzięli udział w sesji otwartej, w której udział wzięli przedstawiciele Kościoła w Polsce, wzięli udział w sesji otwartej, w której udział wzięli przedstawiciele Kościoła w Polsce...

JARBAS PASSARINHO, przewodniczący Kongressu, prowadzi obecnie debaty nad czterema poprawkami Konstytucji wniesionymi pod obrady przez kilku deputowanych. Wszystko przemawia za tym, że projekty o poprawkach zostaną odrzucone przez Kongres.

VINCULADO I SUBLEGENDE, pozwalając jednocześnie na obranie tych samych kandydatów przez dwie lub trzy partie (colligação). Z góry już można przewidzieć, że projekt dep. Ramalho nie przejdzie w Kongresie, napotykać na sprzeciw PDS.

Druga poprawka wniósł do Kongressu dep. Genival Turinho (MG), który domaga się o SUBLEGENDA została wbroniona. Dep. Maurício Fruet (PR) ze swej strony proponuje (3 poprawka), by liczba deputowanych była proporcjonalna do liczby zarejestrowanych wyborców.

Czwarta poprawka Konstytucji wniósł do Kongressu dep. Nilson Gibson (PE) w tym sensie, by wprowadzić tzw. DISTRITAO tj. wybór deputowanych federalnych z jednej największej liczby głosów.

Z kłótni marca, że Kongres debatować będzie nad dwoma poprawkami odnoszącymi się do ważnego zagadnienia tj. by nie dopuścić do przedłużenia mandatów prefektów, posłów czy senatorów. Oznaczało to by bowiem odłożenie wyborów na dalsze dwa lata.

Katastrofa socjalna i moralna

W minionym tygodniu zakończyła swe obrady w Warszawie, 183 Konferencja Episkopatu Polski. 60-ciu biskupów, reprezentantów Episkopatu, zebrało się by ustalić pozycję Kościoła w Polsce wobec historycznych i bolesnych dla Narodu wydarzeń po ogłoszeniu przez rząd komunistyczny w dniu 13 grudnia ubiegłego roku, stanu wojennego.

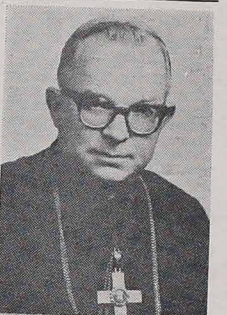
Po obradach biskupi wystosowali dramatyczną odezwę do rządu wojskowego żądając zniesienia stanu wyjątkowego, uwolnienia więźniów, ogłoszenia amnestii dla skazanych przez sąd, umożliwienie powrotu do normalnych zajęć wielkiej rzeszy ukrywających się przed uwięzieniem, rozpoczęcie dialogu między rządem a narodem z niezależnym zwiazkiem zawodowym Solidarność włącznie oraz zaprzestanie akcji atezacji społeczeństwa.

"Sytuacja, w której znajduje się kraj, posiada oznaki prawdziwej katastrofy moralnej, socjalnej i ekonomicznej", oświadcza deklaracja biskupów, odczytana z ambon w kościołach całej Polski.

Biskupi w dokumencie wyrazili troskę o los 4 tysięcy "internowanych" przez władze wojskowe w obozach koncentracyjnych więźniów oraz o los lidera Solidarności Lecha Wałęsę. Żądali nie tylko natychmiastowego uwolnienia więźniów ale przede wszystkim ogłoszenie ogólnej amnestii dla ukrywających się i dla członków zakazanego obecnie syndykatu Solidarność.

Deklaracja także zwraca uwagę na konieczność przeprowadzenia niezwłocznego procesu porozumienia narodowego "między władzą oraz autentycznymi reprezentantami zorganizowanych grup społecznych", zaznaczając przy tym, że między tymi organizacjami nie może zabraknąć delegatów zwiazkowego z czynnościami zwiastu Solidarność, posiadającego powszechnie poparcie narodu.

Episkopat żąda "szybkiego przywrócenia działalności"

Ks. Arcybiskup HENRYK GULBINOWICZ (na zdjęciu), Arcybiskup Wrocławia, wziął udział w konferencji 60 Biskupów polskich, podczas której opracowano odezwę do rządu wojskowego PRL głoścącą, że "sytuacja w jakiej znajduje się kraj posiada oznaki prawdziwej katastrofy moralnej, socjalnej i ekonomicznej."

Związków studenckich i przez to umożliwienie młodzieży polskiej zorganizowanie swego rozwoju kulturalnego, socjalnego i moralnego.

Jeśli chodzi o młodzież, to dokument wyraża "głęboką troskę" w związku z ostatnimi wydarzeniami, w których usunęto krzyż ze szkół, z sydykatów oraz z miejsc publicznych. Oświadczył wyrażnie: "Próby przywrócenia ateizmu systematycznie w wychowaniu młodzieży powodują konflikty sumienia nie tylko wśród wychowawców ale także wśród wychowanków". Dlatego "winno się przywrócić wolność sumienia i przestrzegać prawa do pluralizmu i kultury".

Episkopat określił swoją pozycję i misję wobec kryzysu: "Biskupi uważają, że obecna misja pasterzy Kościoła w Polsce jest ukazanie konieczności stworzenia porozumienia społecznego dla dobra całego narodu, opierającego się na prawdzie, na sprawiedliwości, na wolności i na miłości".

Ze swej strony, przedstawiciel biskupów do spraw prasowych, ks. Alojzy Orszulik powiedział, że intencją biskupów nie jest podjudzanie do starć, ale wprost przeciwnie, pobudzanie do używania zdrowego rozsądku tak przez rządzących jak i rządzonych. "Celem Kościoła jest usłuszenie człowieka, usuwanie przeszkód między Bogiem a ludźmi oraz budowanie miłości ewangelicznej. Dokument biskupów był inspirowany w tym duchu".

ACAO SOCIAL E POLIT... Już na pierwszych sesjach... debatawać będzie... czterema... poprawkami... NBB, Exigências Cristãs... participação... Thales Ra... o objeto por grupos... proponuje... terności partynjnej, że... z... partii musi głosować... kandydatów pod groźbą... mandatu deputo... go czy senatora; znieść... DISTRITAO, VOTO

Wielki plan Reagana

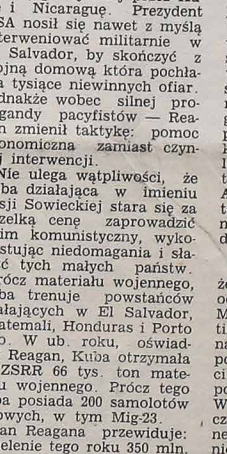
Prezydent Reagan podczas Kongressu Organizacji Państw Amerykańskich (OEA) przedstawił wybranemu delegatowi swy plan, mający na celu udzielenie pomocy ekonomicznej krajom Ameryki Centralnej. Kraje te bowiem walczą z wielkimi trudnościami ekonomicznymi i gospodarczymi, co z jednej strony sprawiają wielkie kłopoty władzom rządowym, z drugiej zaś strony dają wielki atut propagandzie i akcji komunistycznej.

Reagan jest zdecydowany położyć kres inflacji i komunizmu w Ameryce Centralnej podscanej przez Kuby i Nicaragua. Prezydent USA nosi się nawet z myślą interwencji militarnie w El Salvador, by skończyć wojnę domową która pochłania tysiące niewinnych ofiar. Jednakże wobec silnej propagandy pacyfistów — Reagan zmienił taktykę: pomoc ekonomiczna zamiast czynnej interwencji.

Nie ulega wątpliwości, że Kuba działająca w imieniu Rosji Sowieckiej stara się za wszelką cenę zaprowadzić reżim komunistyczny, wykorzystując niedomaganie i słabość tych małych państw.

Oprócz materiału wojennego, Kuba trunuje powstańców działających w El Salvador, Gwatemali, Honduras i Porto Rico. W ub. roku, oświadczył Reagan, Kuba otrzymała od ZSRR 66 tys. ton materiału wojennego. Prócz tego Kuba posiada 200 samolotów bojowych, w tym Mig-23.

Plan Reagana przewiduje: udzielenie tego roku 350 mln.

JOSE NAPOLEON DUARTE, szef Junty Wojskowej El Salvadoru, przygotowany pouszechnie wybory wyznaczone na 28 marca br. Sześć partii politycznych, zapowiedziało swój udział w wyborach. Kilka państw nadesłało swych obserwatorów, by się przekonać naocznie, czy te wybory będą naprawdę wolne i odbędą się w duchu demokratycznym.

dolarów pożyczki dla krajów Ameryki Centralnej; usunięcie wszelkich barier celnych; inwestycje kapitału amerykańskiego w tych krajach; by rozwinięć przemysł na większą skalę wykorzystując tania siłę roboczą; ustanowienie programu mającego na celu zapoznanie studentów tych krajów z nowoczesną technologią; wznowienie działalności tzw. Wolontariatu Pokoju w Ameryce Centralnej. Jak dotąd - Kolumbia, Kanada i Wenezuela przystąpiły oficjalnie do planu Reagana.

Warto jeszcze nadmienić, że Departament Stanu USA odrzucił plan prezydenta Meksyku — José Lopez Portillo, który doradzał, by USA nawiązały dialog z Nicaraguą pod warunkiem, że Sandyniści zaprzestają wysyłać broń powstańcom w El Salvador. W praktyce bowiem jest rzecz niemożliwa, by ten warunek został rzeczywiście spełniony.

na Nig... de Fevere... Dnia 2 marca br. Najwyższy Trybunał Wyborczy uz... zjednoczenie partii PMDB i PP. Pomimo tego decydującego orzeczenia, czeka opozycję inny jeszcze dyalekt, a mianowicie — jakie środki wzmocni władze rządowe, by dopuścić opozycję do wystąpienia w listopadowych wyborach.

Zjednoczenie PMDB i PP zalegalizowane

Dnia 2 marca br. Najwyższy Trybunał Wyborczy uzgodnił zjednoczenie partii PMDB i PP. Pomimo tego decydującego orzeczenia, czeka opozycję inny jeszcze dyalekt, a mianowicie — jakie środki wzmocni władze rządowe, by dopuścić opozycję do wystąpienia w listopadowych wyborach.

Władze bowiem zdają sobie sprawę, że partia PMDB i PP połączone w jedną oficjalną partię PMDB ma wielką szansę na wygranie wyborów, a w konsekwencji osiągnięcie większości w Kongresie. W takim wypadku opozycja, jeśli skrupowane, mogłaby przystąpić do zerwania projektów czy innych rządowych przedsięwzięć.

Co więcej, opozycja mogłaby obracać gubernatorów w większości stanów, co równałoby się porażce rządu a nawiązaniu do polityki de...

JOSE NAPOLEON DUARTE, szef Junty Wojskowej El Salvadoru, przygotowany pouszechnie wybory wyznaczone na 28 marca br. Sześć partii politycznych, zapowiedziało swój udział w wyborach. Kilka państw nadesłało swych obserwatorów, by się przekonać naocznie, czy te wybory będą naprawdę wolne i odbędą się w duchu demokratycznym.

JOSE NAPOLEON DUARTE, szef Junty Wojskowej El Salvadoru, przygotowany pouszechnie wybory wyznaczone na 28 marca br. Sześć partii politycznych, zapowiedziało swój udział w wyborach. Kilka państw nadesłało swych obserwatorów, by się przekonać naocznie, czy te wybory będą naprawdę wolne i odbędą się w duchu demokratycznym.

RIO — Ministerstwo Lotnictwa rozpisalo konkurs na objęcie stanowisk oficerów wyższych i niższych przez kobiety w wieku do 28 lat i samotnych. Około 6.500 kandydatek zgłosiło się do tego konkursu, by następnie odbyć kilkuletni specjalny kurs.

WASZYNGTON — Subsekretarz amerykański do Obrony Prawa Człowieka — Elliot Abrams oskarżył Sandynistów o ludobójstwo odnośnie Indian Misquito i Misurasata, którzy zwalczają socjalistyczne rządy w Nicaragu.

BRUKLEA — Podczas ostatniego zebrania państw NATO — USA poinformowały swych aliantów, że ZSRR posiada liczne satelity myślowe zdolne do unieszkodliwienia satelitów amerykańskich, bez których balistyczne pociski USA nie mogły by być skierowane przeciw ważnym obiektom sowieckim.

PARYZ — W państwach Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej jest ponad 10 mln. ludzi bez pracy. W celu obniżenia tej cyfry, rząd Francji postanowił udzielić emeryturę obywatelom z chwila ukończenia 60 lat, a nie jak dotychczas 65 lat.

BRASILIA — Władze federalne postanowiły zreformować plan energetyczny odnośnie nowych siłowni atomowych oraz nowych elektrowni. Okazało się bowiem, że obecnie energia elektryczna w kraju jest "na zbyciu".

Przyjazne stosunki istnieją między Francją i Niemcami Zachodnimi podczas... de Gaulle'a i Adenauera... osłabiły się znacznie w ostatnich latach podczas rządów prezydenta Giscarda d'Estaing... Pierwszy krok, resolverem... nadal politykę de Gaulle'a, utrzymując Francję do... NATO. Drugi natomiast był gorącym zwolennikiem detenty (odręczenia Zachodem i Wschodem).

Zbliżenie między Francją i RFN

Przyjazne stosunki istnieją między Francją i Niemcami Zachodnimi podczas rządów prezydenta Giscarda d'Estaing i Adenauera. Osłabiły się znacznie w ostatnich latach podczas rządów prezydenta Giscarda d'Estaing. Pierwszy krok, resolverem, nadal politykę de Gaulle'a, utrzymując Francję do NATO. Drugi natomiast był gorącym zwolennikiem detenty (odręczenia Zachodem i Wschodem).

Stąd celem wizyty Mitterranda w RFN było przekonać rząd kanclerza Schmidta i jego partię, że Niemcy i Francja stanowią razem najlepszą podstawę dla Paktu NATO (nie licząc W. Brytanii). Wydaje się, że rozmowy Mitterranda ze Schmidtem były pozytywne, ponieważ w podpisaniu wspólnie dokumentu obydwa mężowie stanu zrzucili na barki Rosji odpowiedzialność za gwałcenie praw człowieka, za nie dotrzymanie umów Konferencji w Helsinkach oraz za spowodowanie stanu wojennego w Polsce.

Warto też podkreślić stanowisko Schmidta odnośnie umowy, która przewiduje wysłanie przez USA do RFN 6 nowych dywizji gdyby sytuacja w Europie znacznie się zagnania. Ponadto Wspólnota Europejska, mając poparcie RFN, postanowiła zmniejszyć swój import z Rosji o 420 mln. dolarów. Sankcja ta nie jest drastyczna, stanowi bowiem 4 procent importu, lecz raczej symboliczna, jako wyraz jednogodnej decyzji Zachodu.

WATYKAN — Z kół watykańskich donoszą, że Jan Paweł II dokona w październiku br. kanonizacji Bł. O. Maksymiliana Kolbe, który ofiarował swe życie za jednego więźnia skazanego na śmierć głodową w obozie eksterminacyjnym w Oświęcimiu.

BELO HORIZONTE — Dep. Magalhães Pinto, były honorowy prezes partii PP, wstąpił ostatnio do PDS, nie godząc się na zjednoczenie swej partii z PDB. W jego ślady pójdzie jeszcze kilku deputowanych z PDB.

MOSKWA — córka Breżniewa — Galina oraz syn Yuri zamieszani są w korupcję. Galina była przyjaciółką procesowanego dyrektora cyrku moskiewskiego, zaś Yuri oskarżony jest o złą administrację w Min. Handlu Zagranicznym. Powyższe wypadki wskazywałyby, że rozpoczęła się walka o sukcesję po Breżniewie.

MADRYT — W stolicy hiszpańskiej rozpoczął się proces przeciw 32 wyższym oficerom, którzy z bronią w ręku sterroryzowali parlament podczas sesji w ubiegłym roku. Proces odbywa się pod silną eskortą żołnierzy.

WASZYNGTON — Prezydent Reagan zapowiedział uciecie importu ropy naftowej z Libii do USA, jak również wstrzymanie eksportu amerykańskiego ekipunku do eksploatacji ropy w tym kraju. Szef Libii — Kaddafi oskarżony jest o organizowanie zamachów terrorystycznych w różnych krajach.

- Ważne Wydarzenia -

TEHERAN — Wobec faktu, że obniżył się znacznie import ropy z państw arabskich, rząd irański postanowił wprowadzić historyczne skarby państwowe liczące 2,5 tys. lat, by prowadzić nadal wojnę z Irakiem.

BONN — Wanda Wilkomska, slyna skrzypaczka polska zamężna za obecnego wicepremiera Mieczysława Rakowskiego, rozeszła się z mężem i poprosiła władze RFN o azyl polityczny. Przedtem zrobiło to samo 2 synów Rakowskiego.

LONDYN — Trwają nadal rozmowy między nowym wiceprezidentem dzienników Times i Sunday Times — Rupertem Murdochem i syndykatem reprezentującym 2 600 funkcjonariuszy, z których kilkuset Murdoch chce zwolnić z pracy. Dotąd dzienniki te traaciły rocznie 22 mln. dolarów na skutek złej administracji.

BRASILIA — Narodowy Departament Produkcji Mineralnej przewiduje, że tegocześnie eksploatacja złota powinna dojść do 36,5 ton. Natomiast eksploatacja diamentów czy innych drogich kamieni ma przynieść dochód w sumie 200 milionów dolarów.

PEKIN — Wiceprezes chińskiej partii komunistycznej — Deng Xiaoping dokonuje obecnie ogromnej czystki w szeregach funkcjonariuszy państwowych, którzy bójkują realizację planu unowocześnienia życia ekonomicznego i gospodarczego Chin. Czyszcą tą ma być objętych od 200 do 600 tys. osób.

DZISIAJ

SZWAJCARIA:

SOLIDARNOŚĆ Z SOLIDARNOŚCIĄ

Delegacja NSZZ SOLIDARNOŚCI — donosiła Życie Warszawy z 12-13 grudnia ubiegłego roku — kończy dwutygodniowy wyjazd w Szwajcarię, odbyła na zaproszenie szwajcarskich ZZ.

Był to, zresztą, ostatni numer tego nabierającego rumieńców odnowy warszawskiego dziennika. Zlikwidowano go z wyjątkiem "Trybunu Ludu", która nigdy ludowi nie służyła, i nie misję prorocką, kapłanów i "Zolnierza Wolności". Życie ukazało się co dnia, 16 stycznia bieżącego roku, ale już z obliwaniem użycywanym na potrzeby i miarę pigmejskich sprawców stanu wojennego nad Wisłą.

Delegacja SOLIDARNOŚCI nie wróciła oczywiście do kraju. Podobnie jak kilka innych delegacji związków, przebywała w tym okresie w różnych krajach wolnego świata, pozostając na razie w Szwajcarii, aby wraz z nimi świadczyć o nieprzejmowanej polskiej odnowy i pyrrosowym zwycięstwie jej przejściowych pogiębieli.

Głos SOLIDARNOŚCI, wsparty przez szwajcarski świat pracy, zresztany w prężnych ZZ, znalazł w kraju Helwetów, straszącym nam przyjaznym, pełne zrozumienie i gotowość pomocy.

Oczywiście reakcja polskiego Rapperswilu była w tym względzie chyba najszybsza i najszerzej. Związki z Polski, którzy wyładowali na lotnisku w Zurichu 29 listopada, już 4 grudnia odwiedzili rapperswilskie Muzeum, które właśnie w cyklu swoich ekspozycji aktualnych prezentowało dzieło SOLIDARNOŚCI zapoczątkowane gdańskim sierpniem. Po serdecznym powitaniu gości na Zamku przez Towarzystwa Przyjaciół Muzeum, członka rapperswilskiej rady grodzkiej, dyr. P. HEEBA, przy lampce wina rozmawiano o współpracy z SOLIDARNOŚCIĄ. Postulowano m. in. o umieszczenie w Muzeum dokumentacji obejmującej działalność SOLIDARNOŚCI i jej echa w świecie, a więc wydawnictw, ulotek i afiszów związków, fotografii, nalepek, znaków związkowych itp. Postulat ten po wprowadzeniu w życie, deklaracji, ulotek i afiszów związków, fotografii, nalepek, znaków związkowych itp. Postulat ten po wprowadzeniu w życie, deklaracji, ulotek i afiszów związków, fotografii, nalepek, znaków związkowych itp.

Z inicjatyw rapperswilskiej sekcji metalowców, zrzeszonej w szwajcarskich chrześcijańskich ZZ, oraz Muzeum Politechniki odprawiano 8 stycznia br. w kościele katolickim w Lucernie, przemysłowym przedmieściu Rapperswilu, uroczyste uczczenie nabożeństwo na intencję narodu polskiego, walczącego o wolność. W przepełnionym mimo fatalnej pogody kościele obecna była delegacja SOLIDARNOŚCI. Zamiast kazania z rapperswilskiego Muzeum, inż. J. MORKOWSKI, zwracał uwagę na obecny stan naszego kraju.

Zarzą po nabożeństwie na tłumnym zgromadzeniu obywatelskim, któremu przewodniczył i służył za tłumacza niestrudzony inż. Morkowski, przedstawiciele SOLIDARNOŚCI odwiedzili na liczne pytania zebranych, dotyczące przebiegu wydarzeń w Polsce po gdańskim sierpniu i roli niezależnego związkowego w procesie polskiej odnowy.

Wyraży gorącego współczucia dla naszego narodu, deklaracji i pomocy oraz konkretnej pomocy w formie darów rzeczowych i pieniężnych charakterystyczny przyjaźnielski klimat wzruszającej manifestacji szczerą solidarność Rapperswilu z SOLIDARNOŚCIĄ — symbolem rewolucyjnych pragnień zapoczątkowanych na obszarze sowieckiego imperium totalnego przez Polskę.

"Rapperswilczyki boją się z Polakami" — brzmiał tydzień temu z licznych artykułów w prasie po tej manifestacji. "Miasto róz bliższe jest temu narodowi od wszystkich innych miast szwajcarskich".

(Z dziarusza polskiego Rapperswilu)

ZĘBY MLECZNE

Przyczyną psucia się zębów jest próchnica, która u małych dzieci występuje najczęściej jako skutek nieodpowiedniego odżywiania i braterski. Ale powstania zębów w czasie ciąży. Niedostateczna ilość soli mineralnych i witamin w żywności, a także wpływ na zęby mleczne dziecka, ponieważ zawiązki tego zębienia tworzą się już w okresie życia płodowego. Jeśli natomiast niemowlę jest odżywiane nieprawidłowo, może to wywarzyć niekorzystny wpływ na zębiecie stałe, którego zawiązki powstają właśnie w okresie niemowlęcym.

Próchnica zębów mlecznych jest zjawiskiem dość powszechnym, gdyż wśród wielu rodziców panuje jeszcze fałszywy sąd, że zęby mleczne i tak wypadają, a więc nie warto ich czyścić. Tymczasem zęby dotknięte próchnicą i nie leczone, mogą przysporzyć dziecku niemało bólu. Są one siedliskiem bakterii, które mogą atakować szereg narządów np. serce i naczynia krwionośne. Usunięcie próchniczych zębów u dzieci może doprowadzić do wystąpienia nieprawidłowości z grzyzu oszpecającego na całe życie. Kłopoty z zębami zmagają się często już między drugim i trzecim rokiem życia. Przyczyny mogą być różne: nieprawidłowe odżywianie — brak wapnia i soli mineralnych w pożywieniu, podawanie pokarmów tylko w postaci pakpawek, przekarmienie, niedostateczna higiena jamy ustnej, przebyte infekcje. A nie trzeba tak wiele trudu, żeby zapobiec psuciu zębów mlecznych i zaoszczędzić dziecku niepotrzebny ból, a może nawet choroby.

Trzeba więc:
— przestrzegać racjonalnego odżywiania dziecka — zwrócić uwagę, aby w pokarmach były uwzględnione: mleko, twarde sery, jajka (zawierające dużo wapnia) oraz jarzyny i owoce, które są źródłem soli mineralnych i witamin — nie przekarmiać dziecka pokarmami jedynie w formie pakpawek, przyswajając je do gryzienia pokarmów twardych umożliwiających mechaniczne czyszczenie zębów: surowa marchewka, jabłko, razowy chleb, skórka od chleba.
— Nie przekarmiać dziecka słodyczami i nigdy nie podawać przed spaniem.
— Przyswajając dziecku do mycia zębów dwa razy dziennie, rano i wieczorem. Do mycia używać szcoteczki z miękkimi włoskami, zębów szcietkować we wszystkich kierunkach — nie tylko poziomym, ale pionowym lub okrężnym.
— Szczołkę zębów po umyciu zębów spłukać ciepłą wodą i wysuszyć.
— Jeśli zęby zaczęły się psuć, natychmiast zwrócić się do lekarza stomatologa i przeprowadzić leczenie.
Trzeba bowiem zdawać sobie sprawę, że dbałość o zęby ma nie tylko znaczenie estetyczne, ale przede wszystkim zdrowotne. Jest sprawą ważną, gdyż próchnica zębów mlecznych może się przenieść na zęby stałe.

S. K.

- POLONIA ZAGRANICZNA -

KANADA:

WIELKA POMOC UCHODźCOM POLSKIM

Nie będzie przesadą stwierdzenie, że przeżywamy historyczne momenty, kiedy to tysiące Polaków opuściło Kraj, aby gdzieś "na nowym" rozpocząć swoje życie. Naszym obowiązkiem jest podać im rękę. W takiej sytuacji organizuje się pomoc na wszelkie dostępne sposoby, aby pomóc tym, którzy przyjechali do Manitoby.

Zarząd Stowarzyszenia Polskich Księżych w Środkowej Kanadzie, wystąpił z prośbą do Ordynariusza Archidiecezji Winnipeg, Jego Eminencji Księdza Kardynała Flahiff, aby zezwolił na specjalną kolektę na Pomoc Uchodźcom Polskim, we wszystkich parafiach Archidiecezji.

Z ogromną wdzięcznością i radością przyjęto wiadomość, że taka kolektka z 16 stycznia 1982 r. wyznaczona została na pomoc Uchodźcom Polskim.

W imieniu Zarządu Stowarzyszenia Polskich Księżych w Środkowej Kanadzie, jak również w imieniu tych co z bijącym sercem a czasem z przerażeniem w oczach czekają na konkretną pomoc, składam ogromne wyrazy wdzięczności i najwyższe słowa uznania Jego Eminencji Ks. Kardynałowi G. Flahiff oraz Jego Współpracownikom w Kurii — Przew. Ks. Pralutowi N. J. Chartrand oraz Przew. Ks. Pralutowi D. W. Jamieson.

Gorące podziękowanie za ofiarną pomoc wszystkim parafianom — na ręce ich Księżych Proboszczów, a przede wszystkim wspólnie Polonii Winnipeg, Brandon i całej Manitoby, za ich złote serce.

Ks. Henryk Uczniak

Prez. Stow. Polskich Księżych w Środkowej Kanadzie.

AUSTRIA:

POLSCY UCHODźCY W AUSTRII

W Austrii znajduje się obecnie około 50.000 uchodźców z Polski. 22.000 zarejestrowało się jako uchodźcy, a reszta to "turyści" którzy mieli zamiar powrócić do Polski. Dla uchodźców zorganizowano obozy, z których największym jest Treiskirchen, na południe od Wiednia. Stosunek do Polaków przed ogłoszeniem stanu wojennego pogorszał się, co znalazło wyraz w decyzji rządu austriackiego wprowadzenia w życie ograniczenia swobody podróżowania, jaka do tej pory istniała między Polską a Austrią.

Niezarejestrowani uchodźcy napotykają na trudności w znalezieniu pracy, mieszkania i odzieży. Z pomocą przychodzi im teraz władze austriackie, organizacje charytatywne, oraz ofiarności przedsiębiorstw i osób prywatnych. Centralnym punktem pomocy jest kościół Św. Krzyża w Wiedniu, gdzie zbierają się na niedzielne nabożeństwa tysiące Polaków. Ks. Walczak jest tam głównym organizatorem.

W. BRYTANIA:

ANDRZEJ KRAUZES POLAND

Pod tym tytułem ukazał się w wydawnictwie Niny Karłowicz rysunek satyryczny Andrzeja Krauzego ze wstępem George'a Mikesa. Andrzej Krauze, jeden z najpopularniejszych rysowników polskich, do ubiegłego tygodnia drukował regularnie w tygodnikach ukazujących się w PRL "Kultura" i "Solidarność". "Andrzej Krauzes Poland" to kronika wydarzeń lat 1980-81 w obrazkach. Wszystkie rysunki są opatrzone tekstami polskimi i angielskimi.

Od chwili wprowadzenia stanu wyjątkowego w Polsce czołowe dzienniki brytyjskie ("The Daily Express", "The Times" i inne) zamieszczały rysunki Krauzego a radio przeprowadza z nim wywiady.

AFRYKA POŁUDNIOWA:

EMIGRACJA UCHODźCÓW DO PŁD. AFRYKI

Południowa Afryka rekrutuje Polaków przebywających w obozach uchodźców w Austrii. Najchętniej przyjmują górników, murarzy, monterów i mechaników. 6.000 uchodźców zgłosiło się już na wyjazd. Z tej liczby 400 rozpoczęło już pracę w Południowej Afryce.

Uchodźcy, którzy uzyskali pozwolenie na wyjazd otrzymują prócz wysokiej płacy (do £12.000), tanie mieszkania i pieniądze na "urządzenie się". Specjalna komisja będzie badała przebywające w obozach 50 osób ze służby zdrowia, a więc lekarzy, pielęgniarki i obsługę szpitalną. Ponieważ USA, Australia i Kanada godzą się na przyjęcie tylko małej liczby uchodźców, wydaje się, że najwięcej Polaków wyemigruje do Południowej Afryki. Rzecznik tej ambasady w Wiedniu powiedział że rząd Płd. Afryki nie interesuje się poglądami politycznymi uchodźców pod warunkiem, że nie są ekstremistami.

BELGIA:

KOLEGIUM EUROPEJSKIE W BELGII

Inauguracja roku akademickiego w Kolegium Europejskim (College d'Europe) w Brugii (Belgia) staje się wydarzeniem w skali europejskiej — za rektora prof. Jerzego Łukaszczyńskiego. Rok temu gościem była Simone Veil, "marszałek" Parlamentu Europejskiego; dwa lata temu — król Belgów Baldwin. Na tegorocznej inauguracji gościem i mówcą głównym był kanclerz Austrii, Bruno Kreisky.

Rektor mówił o "patronie" roku akademickiego, którym w 1981-82 jest wybitny polityk europejski, Johan Willem Beyen, Holender, spec od finansów. Kanclerz Kreisky, choć neutralny, bronił przynależności Austrii do wspólnoty "zachodniej"; chwalił politykę Trumana i "Plan Marshalla i "most" berliński — w obronie Europy; Austria może służyć jako pozytywny przykład "odprężenia" (detente), bo jest jedynym krajem, z którego Sowiety się wycofały! Przestrzegł przed "appeasementem".

Najstarszą ze współczesnych instytucji wyższych studiów europejskich — Kolegium założono w 1949 roku. Celem jest dokształcanie absolwentów uniwersyteckich w dziedzinach dotyczących zjednoczenia i scalenia Europy.

Studenci Kolegium muszą wybrać dowolne 3 kursy, pogłębiające ich europejskie wykształcenie. Co roku Kolegium urządza spotkanie (kolokwium) międzynarodowe na tematy europejskie. Po roku uzyskują studenci "Świadectwo Wyższych Studiów Europejskich".

Prezesem rady nadzorczej Kolegium jest obecnie François-Xavier Ortoli. Rektorem jest od 1972 prof. dr Jerzy Łukaszczyński (historyk; KUL; obecnie obywatel belgijski, żonaty z Francuzką — dwójce dzieci). Liczba studentów sięga 140, z około 20 narodowości (wśród profesorów — około 10 narodowości). Studenci mieszkają i jedzą w internacie Kolegium.

RFN:

APEL DO NIEMIEC ZACHODNICH

Stowarzyszenie Katolików Polskich w Niemczech (Polonia Semper Fidelis, Moers, prezes inż. A. Sponder) wydało po niemiecku apel do Niemiec Zachodnich w sprawie Polski. Apel został rozszlany do najwyższych władz państwowych RFN, do partii politycznych i związków zawodowych, do Komisji Episkopatu Niemieckiego i do wszystkich biskupów-ordynariuszy, do organizacji katolickich i społecznych, do Prezydium Kościoła Ewangelickiego, do rządów krajowych, do agencji prasowych oraz do radia i telewizji. Do polskich ośrodków był tekst polski. Oto treść apelu w skrócie:

"Apelujemy do opinii publicznej Republiki Federalnej Niemiec. Pośród głęboko odczuwanej wdzięczności rejestracji Polacy — ci cierpiący w Ojczyźnie i ci rozproszeni (jedną czwartą Narodu) po całym świecie — niezaprzeczone dowody umającej solidarności z walką naszego narodu o narodową i osobistą wolność i godność, o zasadnicze prawa człowieka i prawa obywatela. A wreszcie z walką "za naszą i za waszą wolność".

Nadzieja, miłość, światło i radość zostały brutalnie i nielitośnie wyparte przez zwałę nienawiści, terror, ciemność, smutek i głód. Pomóżmy zmagającemu się narodowi polskiemu! Wzmocnijmy jego zaufanie i wiarę. Pokażmy naszą solidarność z tym narodem! Z zimna i ciemności wielkiego polskiego "Gulagu" jest nam małe "Danke schön" albo polskie "Bóg zapłać" zapewnił.

Jeszcze Polska nie zginęła."

Wspomniał występ "Naszego Baletu", który zawsze i wszędzie jest obecny przy wszelkich uroczystościach. Występ solowy Bas Szuladzkiej i Rysia Millera w "Poemacie tanga" — to poemat tańca w swej istocie. Hania Kuklińska i Rysio w marzurku Wieniawskiego nadzwyczajni, nie i taniec-humoreska Warmińska: Laska Wojnowa, Malgosia Karowska i bracia Henio i Edzio Boberowie — doskonały i reszta zespołu bardzo dobra. Konferansjerka — blyskotliwa M. Bogusławiewicz. Akompaniament, jak zwykle, Zbigniew Kapturkiewicz.

Re-tor

ARGENTYNA:

ŚWIĘTO "OGNISKA POLSKIEGO"

W pięćdziesiątą pierwszą rocznicę założenia Ogniska, odbyła się podniosła podwójna uroczystość. W tym dniu bowiem prezes Ogniska pan Bolesław Klasinski obchodził 25-letni jubileusz prezury "Ogniska". Wydarzenie bez precedensu — jak wyraził się zagajaniu uroczystości.

Po uroczystej Mszy św. koncelebrowanej przez ks. prob. K. Soleckiego i O. Piotra Kotyle w reprezentacji O. Rektora FMK, w dolnym salonie Ogniska "El Caldero" odbył się bardzo obfity obiad z programem artystycznym, artystów i muzyków argentyńskich.

Na zakończenie części oficjalnej zabrał głos p. Klasinski, który dziękując za liczne życzenia i dowody sympatii, powiedział, że ta tablica jest wyrazem podziękowania dla wszystkich Zarządów, które przyczyniły się do rozwoju Ogniska.

W części artystycznej zastępuje na podkreślenie deklaracji p. Urszuli Jesior-Piło poświęcona Mateo P. Urszula jest niewątpliwie utalentowaną deklamatorką.

Wspomniał występ "Naszego Baletu", który zawsze i wszędzie jest obecny przy wszelkich uroczystościach.

Występ solowy Bas Szuladzkiej i Rysia Millera w "Poemacie tanga" — to poemat tańca w swej istocie. Hania Kuklińska i Rysio w marzurku Wieniawskiego nadzwyczajni, nie i taniec-humoreska Warmińska: Laska Wojnowa, Malgosia Karowska i bracia Henio i Edzio Boberowie — doskonały i reszta zespołu bardzo dobra. Konferansjerka — blyskotliwa M. Bogusławiewicz. Akompaniament, jak zwykle, Zbigniew Kapturkiewicz.

DZIAŁ POETYCKI

CZESŁAW MIŁOSZ
(Laureat Nagrody Nobla)

"Piosenka o Porcelanie"

Różowe moje spodeczki,
Kwieciste filiżanki,
Leżące na brzegu rzeczki
Tam kiedy przeszły tanki.
Wietrzyk nad wami polata,
Puchy z pierzyny roli,
Na czarny śnieg opada
Złamanie ciek jabłoni.

Ziemia, gdzie spojrzysz, zastana
Bryzgam kruchej piany.
Niezego mi proszę pana
Tak nie żal jak porcelany.

Zaledwie ustanie jutrzienka,
Ponad wianokrąg płaski
Słychać gdzie ziemia stęka
Malenkich spodeczków traski.
Sny majstrów drogocenne,
Pióra zamarzłych łabędzi
Idą w rucając podziemnie
I sadnej o nich pamięci.

Więc ledwo zerwie się z rana
Mijam to zadumany,
Niezego mi proszę pana
Tak nie żal jak porcelany.

Równina do brzegu słonca
Miazga skorupki pokryta,
Jak warstwa rzeźko chrupiąca
Pod mymi butami zgrzyta.
O, święcicielka wy płonie
Co radawaćcie barwą
Teraz, ach zaplamione
Brydłką zakrzepłą farbą.

Leżą na świętych kurhanach
Uszka i denka i dzbany,
Niezego mi proszę pana
Tak nie żal jak porcelany.

(Wiersz ten jest umieszczony jako "moto" sali w Muzeum na Starym Mieście w Warszawie, w której są zebrane i umieszczone w gablotach, okrucy cennej porcelany królewskiej, znalezione w gruzach Warszawy po Powstaniu Warszawskim).

JOÃO HAUPT & CIA. LTDA.
LIVRARIA E PAPELARIA

Livros Fiscais e de Contabilidade
Artigos Escolares
Material de Escritório

MATRIZ: Rua São Francisco, 237
Telefone: 222-8632 (PaBx)

FILIAL: Rua Lamena Lins, 1.600
Telefone: 222-1229

80.000 CURITIBA — PARANA

Cartilha política ou Educação política

(CONTINUAÇÃO)

Os suinocultores não conseguem um preço justo pelo seu produto. Os produtores de "bóias-frias" no Paraná encontram trabalho apenas algumas vezes por ano. (Levantamento da Federação dos Trabalhadores na Agricultura do Estado do Paraná - FETAEP, 1981).

Os índios Kaiangás e Guarani resistem à expulsão de suas terras em Mangueirinha como resistiram em Rio das Traças, no Paraná.

Nas cidades, muita gente, pouco emprego e salários baixos reajustados de acordo com a inflação. O centro das cidades é um cartão de visitas e os bairros periféricos estão abandonados, porque não têm infra-estrutura urbana.

As monoculturas mecanizadas, como soja, expulsam os produtores e são encorajadas só para exportar, tirando a terra que era para produzir alimentos básicos. E agora, o programa "PRO-ALCOOL" invade as terras de várzea e reservas florestais para o plantio da cana de açúcar. E, em grande escala, a criação de gado entra no lugar do homem nas áreas de cultivo.

A missão da Igreja

A Igreja, como continuadora da missão de Cristo na terra, pode se calar.

Diante da opressão, da injustiça, da exploração do homem pelo homem, ela deve DENUNCIAR essa situação e ANUNCIAR o Reino de Deus na terra.

Deus mandou seu filho Jesus para ser a esperança e a luz do povo fraco, do marginalizado, do oprimido. Por isso, Jesus repreendeu os discípulos porque foram grosseiros com o pedregreiro a mulher que traiu o marido, assentou-se com pessoas de má fama, como os publicanos, e até escuridão, deixou os noventa e nove salvos, saindo em busca da ovelha perdida.

A Igreja deve seguir o exemplo de Cristo. Ela não pode ficar quieta e deve oferecer a todos, grandes e pequenos, meios de salvação que recebeu de Cristo. Mas sua opção pelos pobres não é indiferente à espoliação do índio expulso de suas terras, à destruição de sua cultura. Não pode fechar os olhos ante a situação de insegurança em que vivem os pequenos, a fome dos pobres e a desnutrição das crianças. Não pode ignorar os desorientados, os migrantes que buscam oportunidades, e que somente encontram abrigo debaixo de viadutos ou se aninham nos arredores das grandes cidades. Cristo se faz presente e visível nestas pessoas. Maltratado, é "maltratado a Cristo". (Documentos da CNBB N.º 8 — "Missão Pastoral ao Povo de Deus", Edições Paulinas — São Paulo, 1977, Pág. 18).

A Igreja, através dos Papas e dos Bispos, diante da situação de sofrimento do povo, nunca se calou. A Igreja, desde o Concílio Vaticano II, passando pelo Concílio Ecumênico do Vaticano II,

pelas Encíclicas e agora, principalmente pela Encíclica sobre o TRABALHO HUMANO, escrita pelo Papa João Paulo II; desde Medellín e Puebla, e, no Brasil, através da CNBB — Conferência Nacional dos Bispos do Brasil — tem lançado importantes documentos, pronunciando-se diante do sofrimento do povo em todo o mundo e no Brasil.

"A Igreja tem procurado tomar a defesa dos direitos do fraco, do pobre, do índio, da criança que vai nascer. Mas hoje reclama para o povo não mais a esmola das sobras que caem da mesa dos ricos, mas uma repartição mais justa dos bens. Por que só alguns podem comer do bom e do melhor, e a maioria tem que dormir com fome? Por que alguns — até estrangeiros — podem adquirir, por dinheiro, milhares de hectares de terra para criar gado e exportar a carne, e nossa pobre gente não pode continuar cultivando o pedaço de terra onde nasceu e se criou ou já vive e trabalha, há dezenas de anos?"

Por que somente alguns têm o poder de decisão? Por que uns ganham 30, 50, 100 mil cruzeiros por mês, e tantos não fazem mais do que o salário mínimo? Há países em que a diferença entre o salário mínimo e máximo não excede a 12 vezes, enquanto no Brasil passa de 200 vezes. Por que alguns podem ir e passar e conhecer o mundo todo, e a maioria não pode tirar uma semana de férias e sair com a família? Lembramos, contudo, que, embora as diferenças econômicas não sejam pecado em si mesmas, são pecado as injustiças que tiverem provocado". (Ibid, pag. 19).

"A Igreja não aceita, pois, a opinião dos que pretendem reduzir sua missão à formulação de princípios atemporais. Pelo contrário, ela acompanha os homens no concreto das situações da vida individual e social, para explicitar as exigências do Reino de Deus nas condições particulares, em cada momento e em cada lugar; e ela lhes revela que a adesão a Cristo exige atitudes de conversão, de abertura e de diálogo, se dizem cristãos, mas que toleram situações de pecado e injustiça incompatíveis com a consciência cristã". (Documentos da CNBB — 22, "Reflexão cristã sobre a Conjuntura Política", Edições Paulinas, São Paulo, 1981, Pág. 05).

Nesses documentos a Igreja mostra a doutrina do Evangelho, os ensinamentos de Cristo, as normas da verdadeira fraternidade humana, os critérios que devem orientar tanto os Governos como o Povo; DENUNCIA as injustiças, o que está errado no convívio entre os homens, e convoca todos a participarem dessa caminhada para defender os pequenos, os oprimidos, os que não têm voz, nem vez. Esta é a verdadeira prática da caridade: a promoção do irmão. Não só dar esmolas aos pobres, recolhê-los em asilos ou creches, mas repartir com justiça os frutos do trabalho do homem. Caridade é repartir a terra e todos os bens com justiça, para que haja paz, pois, a paz é fruto da justiça. Para que isso aconteça, é preciso lutar para a transformação da sociedade à luz do Evangelho. E isso se faz também através da participação política, influenciando mudanças que modificam estruturas viciadas e pecaminosas.

Portanto, fazer POLÍTICA que agrada a Deus é transformar o mundo numa "Casa-feliz", onde todos tenham seus direitos garantidos e sua dignidade respeitada, onde reinem a justiça, a igualdade e o amor.

Por isso, vamos estudar nas próximas reuniões a importância da POLÍTICA.

II ENCONTRO

O QUE É POLÍTICA?

Conversa na casa de um trabalhador, reunindo elementos de uma Comunidade.

Seu Pedro: Dona Rosa, a senhora que mais se interessa por política aqui na comunidade, responda-me uma coisa: O que é política?

Dona Rosa: Em poucas palavras, política é o jeito de organizar a sociedade. Política é a luta pelo bem de todos. Acho que há muita gente aqui que pode me ajudar a responder esta pergunta.

Paulo: Política é o compromisso das pessoas na solução dos problemas do campo, da cidade, do país e até do mundo. A política engloba tudo até os Partidos, o Estado e o Poder.

Maria: Na história das sociedades, surgem sempre propostas políticas fundamentais: daqueles que procuram manter a situação de desigualdade e de opressão, porque lucram com ela; daqueles que sofrem, que são oprimidos e lutam para se libertar, lutam para mudar a situação em que se encontram; e daqueles que, sem ódio e sem desejo de mando e de poder, mas no espírito de justiça e fraternidade, buscam as mudanças necessárias para a igual participação de todos.

Manoel: Quer dizer que tudo o que a gente faz de forma organizada para mudar a situação, visando ao bem comum, é política?

Mário: É isso mesmo Manoel. Você se lembra da luta dos colonos de Itaipu, no Oeste do Paraná, reivindicando melhores preços para suas terras e terras no Paraná, enfrentando Itaipu? Os criadores de suínos no Sudoeste do Paraná, pedindo melhores preços pelo seu produto? Os bóias-frias que conseguiram contrato coletivo de trabalho e transporte mais seguro? A mudança das leis sobre as notas promissórias rurais?

Os moradores dos loteamentos clandestinos exigindo a legalidade dos loteamentos pelas prefeituras? Os favelados reivindicando a posse da terra onde moram, já há anos?

Os operários da construção civil, os metalúrgicos, os motoristas de ônibus, os professores e tantas outras categorias que entraram em greve? Todos esses que participaram desses movimentos no campo e na cidade fizeram POLÍTICA, porque lutaram pelo bem de todos e conseguiram mudar a situação para melhor.

Seu Joaquim: Eu pensava que política era só eleição.

Dona Margarida: Não. Eleição é uma parte da política, mas a POLÍTICA vai muito além da eleição. Os industriais, os fazendeiros, os banqueiros que se reúnem, para escolher uma direção para o sindicato patronal estão fazendo POLÍTICA. Os trabalhadores que se reúnem, discutem e se preparam para uma eleição sindical, para exigir melhores salários, estão fazendo POLÍTICA.

José: Os lavradores que se organizam para obter melhores preços pelas suas terras, pelos seus produtos, ou lutam para ficar na terra, estão fazendo POLÍTICA. Os moradores de um bairro, quando se reúnem nas comunidades de base, nas associações de moradores ou em outros movimentos para discutir os problemas do bairro e as soluções necessárias, estão fazendo POLÍTICA.

Seu Alcides: E a Igreja, quando lança esses documentos importantes, pedindo a mudança desse modelo econômico e político implantado no Brasil, que tem levado tanto sofrimento ao povo, ela está fazendo POLÍTICA?

Dona Luzia: Sim. E é verdadeira POLÍTICA. Pois os nossos pastores estão tomando a defesa dos pobres, dos que sofrem. Eles estão seguindo uma decisão maior, que é o Evangelho, que foi Puebla, onde a Igreja tomou a opção preferencial pelos pobres. A própria Igreja neste último documento da CNBB — "Reflexão Cristã sobre a Conjuntura Política" — diz que a Igreja não é intérprete de aspirações partidárias nem mediadora de facções políticas. Isto não significa, porém, que ela não tome uma atitude POLÍTICA. Ela sabe que a OMISSÃO está concordando com uma determinada situação do poder político, qualquer que ele seja. (Documentos da CNBB — 22, "Reflexão Cristã sobre a Conjuntura Política").

Silvia: Quer dizer que toda pessoa se mete em POLÍTICA?

Antônio: É isso mesmo. Até a pessoa que afirma não se meter em política, está tendo, como afirma a Igreja, uma atitude política errada nada fazendo para mudar as situações de injustiças que prejudicam a comunidade, está ajudando a deixar as coisas como estão.

Benedito: Se a Igreja também faz política, então política é coisa boa.

Lourdes: Quem diz que política é coisa suja, são uns poucos interessados, que não querem que a gente participe da política, para as coisas continuarem como estão e até piorarem. Se a gente fica fora da POLÍTICA, quem toma as decisões são só eles e quem sofre com as decisões são eles também. Portanto, quem põe essa ideia na nossa cabeça, de que política é coisa suja, foram os poderosos, que querem estar sozinhos, tomando as decisões em seu próprio benefício. E pondo na nossa cabeça que política é coisa suja, a gente fica com medo de se aproximar e com isso deixamos todo o lugar só para os maliciosamente interessados que vão reinar sozinhos às nossas custas.

Manoel: Ainda bem que a Igreja, como Mãe e Mestre, descobriu, a tempo, essas coisas e assim Ela nos pode orientar melhor e dar segurança pra gente transformar a sociedade através da participação política, com a força do Evangelho.

Lúcia: Se toda atitude para conservar ou mudar a situação da sociedade é POLÍTICA, então para que servem os partidos políticos?

Antônio: Este é o assunto para a próxima reunião. (continua)

SESB incentiva Hortas Caseiras

O Projeto de Hortas Caseiras, lançado pela Secretaria da Saúde e do Bem Estar Social em todo o Estado — na gestão de Oscar Alves — objetiva ensinar o cultivo de verduras e legumes para as populações de baixa renda. Este Projeto não pode ser visto separadamente de dois Programas, Saúde Escolar e Nutrição, ambos coordenados pelo Departamento de Assistência Materno-Infantil da Fundação de Saúde Caetano Munhoz da Rocha — órgão vinculado à SESB.

O Programa Saúde Escolar, que abrange as Secretarias da Saúde, Educação, Planejamento, Interior e Agricultura (através da Emater/Acarpa e Café do Paraná), dentro de seus 4 subprogramas inclui Nutrição. Este subprograma prevê a distribuição de sementes a preço de custo, nos escritórios da Café do Paraná, aos interessados, e, principalmente, à rede escolar. E através de técnicos ensina com demonstrações práticas como e o que se deve cultivar nas hortas caseiras.

De outro lado, o Programa de Nutrição, que atende gestantes, nutrizas e crianças, beneficiando no Paraná cerca de 70 mil pessoas, distribui gratuitamente, nos postos e centros de saúde, o PTS — Proteína Texturizada de Soja — que é um suplemento protéico que deve ser adicionado aos alimentos. As pessoas atendidas pelo programa participam de cursos de culinária com a utilização do PTS. Os cursos são dirigidos de acordo com os costumes alimentares da clientela. Exemplificando, se em certo grupo a polenta, o bolinho de carne, o feijão e a sopa são predominantes, no dia-a-dia, ensina-se como adicionar o PTS na preparação desses alimentos, o que é bastante fácil, tornando-os enriquecidos em proteínas.

Em termos nutricionais a alimentação deve ser balanceada de proteínas, vitaminas, sais minerais e hidratos de carbono, assim sendo, com a utilização do PTS e um maior acesso e verduras e legumes produzidos pelas hortas caseiras, as populações carentes terão uma alimentação mais nutritiva. Segundo Zilda Arns Neumann — chefe do Departamento de Assistência Materno-Infantil — "A desnutrição só poderá ser superada se paralelamente a uma distribuição de renda mais justa se educar a população para a sua auto-ajuda" e completa — "se cada família tivesse acesso a hortas caseiras e a produtos regionais, como o soja no Paraná, é muito provável que o maior problema de Saúde Pública do Brasil, a desnutrição, fosse gradualmente superado".

Nestes três anos de Governo Ney Braga, dentro de sua principal diretriz — Saúde e Bem Estar Social para o povo paranaense — esforços, nunca antes realizados, o estão sendo, no sentido de ativar as estruturas comunitárias, que atuam junto às famílias carentes, como: postos de saúde, escolas, igrejas, clubes de mães, centros sociais urbanos, entidades assistenciais e diversas outras; para implementar os programas de hortas caseiras e do soja, não só para servirem de exemplo, mas, principalmente, para transmitirem esses valores às populações mais necessitadas. Sem uma alimentação adequada, desde o ventre materno, é impossível construir uma população forte, criativa e sadia, que participe na economia nacional.

Curso de língua polonesa em Curitiba

Após dez anos de interrupção, a Sociedade Juventus, através de seu Departamento Cultural, novamente patrocinará o ensino da língua polonesa em Curitiba. As aulas serão ministradas em convênio com o Instituto Michigan, situado no 49, que o administrador é desenhado com técnicas modernas de ensino. O Instituto Michigan é dirigido pelo experientado Professor Jerzy Maslowski, e já funciona há alguns anos com o ensino de inglês, francês, alemão, italiano e espanhol, é um dos cursos muito procurados pelos interessados em aprimorar seus conhecimentos destes idiomas.

A duração do curso será de seis semestres, ministrados por professores especializados, com ampla carga horária, desde às 8,00 às 17,00 horas. A taxa da aula: 1,15 h.

CURSO DE CONVERSACÃO: após o término dos cursos básicos, o Instituto dará continuidade a cursos de conversação para desenvolver a fluência das línguas.

Dentro do convênio firmado entre a Sociedade Juventus e o Instituto Michigan, os associados terão de um desconto de 15% nas mensalidades para os cursos das línguas acima mencionadas — inclusive o polonês.

As reservas poderão ser efetuadas no horário comercial, no Largo da Ordem n.º 49, fone: 233-1134, onde também os interessados receberão os esclarecimentos necessários.

JUCA diariamente

VIDA... UMA ESPERANÇA"

das as noites — das 22 às 23 horas

RADIO CLUBE PARANAENSE —
30 KHZ e Ondas curtas de 49 e 25 metros.

E
À LUZ DE VELAS"

das as noites às 23,30 horas

RADIO COLOMBO DO PARANA — 1020 KHZ
dução e Apresentação:
d্রে JUCA — o missionário da comunicação.

- Campanha da Fraternidade 1982

3)

(CONTINUAÇÃO)

MEIOS DE COMUNICAÇÃO E EDUCAÇÃO

Os Meios de Comunicação Social, principalmente o rádio e a televisão, exercem forte influência no processo educativo, especialmente da infância e da juventude.

◆ Enquanto a totalidade do sistema escolar alcança apenas cerca de 30 milhões de pessoas, somente a televisão, segundo os cálculos mais moderados, atinge aproximadamente 42 milhões, em média, nos horários de 19 às 21 horas. Em ocasiões especiais, chega a 70 milhões de espectadores. Pesquisas realizadas nas primeiras séries escolares mostraram

- LUD EM 1982 -

Dranka um amigo cordial

O prof. Francisco Dranka, ex-funcionário da Assembléia Legislativa do Estado do Paraná, faleceu, dia 15 de fevereiro p. p. Muitos de seus amigos, tomando conhecimento do seu falecimento, querendo transmitir a triste notícia, exclamavam: "e o Dranka partiu".

Embora acometido de uma doença grave, todos esperavam seu restabelecimento. A vontade de Deus, porém, foi outra. Partiu no auge de uma vida útil. Não quero dizer, no auge de sua vida produtiva, porque, Dranka, como o chamavam muitos, era útil a todos pelo trabalho que executava. Prestava serviço profissional e extraprofissionalmente.

Culto desde sua juventude, galgou rapidamente, posições de destaque no magistério, no serviço público e comunicações sociais, pois era, também, jornalista profissional. Suas posições ideológicas sempre foram claras e definidas. Democrata convicto não se intimidava com as pressões que por vezes, encontrava.

Na atividade jornalística, comentando os mais variados assuntos demonstrava conhecimento, lógica e profunda sabedoria. Colaborador do jornal LUD, mantinha sua coluna intitulada: "Conquistai a vida", focalizando o aspecto humano de todo homem a serviço da sociedade. No círculo estudantil do Seminário Maior São Vicente de Paulo, criou uma Academia com finalidade literário-filosófica. Foi um dos fundadores da Revista Entre Amigos, editada pela Gráfica Vicentina Ltda. Em 1975 fundou o seu próprio jornal, mensal, com o título muito simpático, Jornal dos Pinheiros.

Dranka foi um dos educandos da Congregação da Missão, dos Padres Vicentinos, interrompendo seus estudos eclesásticos no 3.º ano de teologia. Seu afastamento da comunidade dos Padres Vicentinos não interrompeu o clima de amizade cordial. Servia à Congregação com seus préstimos mesmo quando não solicitado. Num gesto de gratidão vários sacerdotes, diretores seus ou colegas de estudo estiveram presentes à celebração eucarística de corpo presente, no dia de seu sepultamento.

É preciso mencionar mais uma característica do Dranka. Não escondia sua convicção religiosa, católica, orientação que recebeu desde o berço materno. Tomás Coelho, no município de Araucária, foi o seu torrão natal, o berço da colonização polonesa, no Paraná. Dos seus ancestrais, herdou o idioma polonês que utilizava com desenvoltura.

A prolongada enfermidade serviu-lhe de oportunidade para reflexões e profundas comunicações espirituais.

Este foi o Francisco Dranka que conheci, embora nem sempre tenha sintonizado com o seu modo de pensar. Dranka foi uma pessoa com quem pude falar, ouvir e ser ouvido. Foi um amigo cordial.

PE. JOAO NOVAK
Jornalista Profissional
Reg. no MTPS n.º 721

que, frequentemente, as crianças assistem em média 4 a 6 horas de televisão por dia, o que supera o tempo das aulas.

◆ Os jornais e revistas, as outras formas de expressão podem ter comunicação grupal e outras formas de expressão podem ter grande força educativa em nossos dias. Não apenas transmitem informações e oferecem oportunidades de lazer. Na realidade são instrumentos que, de forma velada e subliminar, comunicam intensamente e, em larga escala, uma visão e proposta a respeito do homem e da sociedade.

◆ Trazem, sem dúvida, elementos válidos, além de serem avanços da ciência e da criatividade humana, cujas raízes estão no próximo poder criador de Deus. Trata-se de nova realidade da ciência e da técnica, em si mesma positiva e irreversível (cf. João Paulo II, Porto Alegre, Catequese 5).

◆ Sua grande eficácia, porém, implica em demasiada concentração de poder nas mãos dos que detêm seu controle e em sérios e graves riscos:

— a colonização cultural, levando para as regiões mais longínquas a realidade social, interpretada do ponto de vista das grandes metrópoles e grupos sociais privilegiados;

— a descaracterização da cultura popular, e até da própria cultura nacional;

— a propaganda massificante de "valores" fabricados pelo sistema vigente;

— a criação de um mundo ilusório de sonho por novelas e outros programas de TV;

— o estímulo de um consumo desenfreado, totalmente fora da realidade e além das possibilidades do povo.

◆ Estes defeitos, no entanto, não estão ligados necessariamente à técnica e nem a seus recursos. Dependem do homem que deles se serve (cf. João Paulo II, Porto Alegre, Catequese 5).

◆ Os Meios de Comunicação Social não se têm colocado devidamente a serviço da fraternidade e da justiça, mas a serviço de interesses dos grupos dominantes.

◆ Não obstante, alguns comunicadores sociais se esforçam sinceramente para promover, com tais meios, a verdade e o bem comum.

ALFABETIZAÇÃO; MAS QUAL?

◆ Houve, nas últimas décadas, considerável mobilização de forças para erradicar o analfabetismo do Brasil. As estatísticas oficiais apresentam significativa baixa nos percentuais de analfabetos. Passamos de 50,3% em 1950 para 10% em 1980. Os organismos públicos encarregados dessa tarefa tentam hoje novos campos de ação, por considerarem praticamente vencida a tarefa de alfabetização de adultos.

◆ Percebe-se, no entanto, que a preocupação básica nos processos aplicados é melhorar a imagem do país comparada

à de outras nações, na visão tecnicista que privilegia a alfabetização em termos estatísticos.

◆ Essa forma de alfabetização é pouco relevante para o povo, uma vez que seu resultado se reduz muitas vezes ao aprendizado da combinação de letras e desenho do nome. Pouco ajuda o povo a interpretar e a transformar a situação em que vive. Além disso, caberia indagar se a alfabetização do homem e do mundo transmitida por esses meios é verdadeira.

◆ Não se pode, todavia, desconhecer esforços e conquistas válidas na área de alfabetização. Merecem que os movimentos de educação popular e as escolas técnicas.

ESCOLA PARA TODOS?

◆ O crescimento populacional do Brasil exige investimentos educacionais e estruturais escolares que não vêm sendo feitos adequadamente. Em 1920 éramos 30 milhões de habitantes; hoje somos cerca de 120 milhões. Mais de 50% da população encontra-se na faixa escolar (cf. IBGE, Anuário Estatístico, 1979).

◆ O atendimento escolar, apesar dos esforços realizados, ainda deixa muito a desejar. As previsões dão para a década de 1980 apresentarem o seguinte quadro percentual: em 1979, 3.440.803 crianças atingiram o 1.º grau; em 1979, 3.440.803 crianças atingiram o 2.º grau; em 1979, 1.394.042 (40,5%) não chegaram ao 1.º grau.

◆ Deste número, da primeira para a segunda série, são matriculados 818.710. Por conseguinte, 64,3% ou não entram na primeira série. Em 1981, apenas 28,5% das crianças que não estavam cursando a terceira série permaneceram na mesma série. Os mesmos estudos do MEC prevêem que, desse mesmo percentual, apenas 580.128 (16,5%) chegarão a matricular-se na 3.ª série em 1986, e somente 433.915 (12,2%) conseguirão chegar à 3.ª série do 2.º grau.

◆ A quase totalidade das crianças eliminadas do sistema escolar provém de famílias pobres de camadas operárias. Isto reflete a marginalização desses grupos em relação aos benefícios sociais, contribuindo para sua perpetuação e agravamento nas gerações futuras.

◆ Para corrigir esta situação é necessário desviar recursos muito mais vultosos para a educação. Atualmente, os recursos são reduzidos e insuficientes, são gastos em parte na sustentação da gigantesca máquina burocrática de construção de prédios, muitas vezes luxuosos.

O Cardeal Hlond a 100 anos do nascimento

Os salesianos da Polónia tomaram diversas iniciativas para comemorar o centenário do Cardeal Hlond (Alta Silésia, 5-7-1881 — Varsóvia, 20-10-1948). A Universidade Católica de Lublin promoveu um simpósio dedicado à figura desse insigne filho de Dom Bosco, à sua atividade como primaz polonês durante a segunda guerra mundial e os anos sucessivos, ao seu pensamento teológico. Com 12 anos chegavam ele e o irmão maior à Itália, a fim de completar os estudos e entrar nas fileiras salesianas. Após a ordenação sacerdotal, regressava à pátria, onde por seus dotes excepcionais de organizador lhe foram confiados encargos cada vez maiores. Contribuiu vigorosamente para a expansão salesiana, organizou no país a Ação Católica, fundou a congregação masculina "Sociedade de Cristo para os emigrados poloneses" (em pleno desenvolvimento ainda hoje). Nos anos cruciais da guerra sofreu prisão, exílio e também atentados à sua vida. A Polónia pensa seriamente em introduzir sua causa de canonização. Escrevendo aos Salesianos, o Reitor-Mor recordava a salesianidade do Cardeal que se traduziu sempre numa preferência pelos jovens, e seu coração Mariano. Nesse último aspecto, bem semelhante ao seu conterrâneo, o Papa João Paulo II. E ao próprio Cardeal Wyszyński, o qual, recordando-o no leito de morte em maio passado, dizia: "Como o Cardeal Hlond, também eu confiei tudo a Maria". (BST).

João Paulo II abriu Campanha da Fraternidade

Transmitida em rede nacional de Rádio e TV às 20 horas da Quarta-feira de Cinzas, a palavra do Santo Padre deu início à Campanha da Fraternidade 1982 sobre "Educação e Fraternidade", sintetizada no slogan evangélico: "A Verdade vos Libertará". Esta é a íntegra da mensagem de João Paulo II: "Amados irmãos e irmãs do Brasil. Louvado seja Nosso Senhor Jesus Cristo.

Ao saudar-vos cordialmente nesta abertura da Campanha da Fraternidade no vosso País, revive em meu espírito, na saudade, o encontro convosco, quando de minha visita pastoral. O Papa não vos esquecerá nunca mais, continua a pensar em cada um, e com afeto em Cristo a rezar por todos os brasileiros, e a amar-vos. Nessa viagem pelo vosso querido Brasil, tive a satisfação de vos ver, num momento, todos unidos em comuns sentimentos junto do Papa. Hoje, como então, direito de cidadania na história do Homem e da Humanidade. E que hoje, como então, venha a palavra de Cristo: "esta verdade é que liberta". Ela tenta levar os homens, numa nação imensa como o vosso, a sentirem-se todos irmãos mediante a educação como caminho para a verdade. Mas, o que é a verdade? A pergunta não é nova, como não é nova a atitude do mundo diante das exigências da verdade. Vós recordais, um dia o Procurador Romano dirigiu-a a Jesus Cristo e no caso a resposta verbal o mesmo Cristo, mas Pilatos não o reconheceu, como não o reconheceu o mundo. Ali foi o reconhecimento como homem em Cristo e por Cristo e visto humilhado e obediente. Mas ciência de sua dignidade, o homem adquiriu plena consciência e do sentido do valor transcendente da própria vida em plenitude, ele continua a ser o caminho e a verdade: "A verdade tornar-vos-á livres". Na nossa época, marcadamente, a educação é desafio posto a todos os homens de faz parte da sua missão evangelizadora.

Bênção dou, pois, à escolha do campo da atuação da Campanha e da perspectiva que se lhe deu: "Os que ensinam os Quaresmiais, buscando responder ao desafio-educação, todos em relação ao próximo desprovido, despojado ou ferido à

margem do caminho por onde avança a civilização. Ele, sendo de condição divina, se aproximou de nós, dos e feridos pelo pecado, fez de nós o seu próximo, ajudou, nos curar e nos salvar, restituindo-nos a nobreza: "A Verdade tornar-vos-á livres".

O tempo litúrgico da Quaresma chegou. Tempo de conversão, de Penitência e de Verdade. Ele nos é proposto em Igreja e pela Igreja, para nos purificarmos dos apegos a certos bens ou privilégios materiais. Estes têm direitos que nos dizem respeito, nos ajudam, porque também eles, criados à imagem e semelhança do Homem, na renovada criação operada pelo Deus, abrangidos no Coração do Filho Primogênito, se torna possível a justiça dos corações de cada um, destinados desde a eternidade para se tornarem filhos de Deus. E no nosso Jejum e Abstinência, para podermos, em comunhão com todos os irmãos, buscar a verdade, servindo em diálogo, participação e colaboração. Tomareis parte com intenções esclarecidas no campo da fraternidade no campo da educação em vossa vida pessoal e social, sede generosos, pois estais a proporcionar os meios materiais, para cada um dos irmãos possa verdadeiramente e chegar a assumir a tarefa da sua própria vida integral, a nível de pessoa, de família e de sociedade.

Tende os olhos postos em Jesus, o Bom Samaritano, Ele, ensinando como deverá ser a fraternidade, nos dá o caminho da oração: "Pai Nosso que estais no céu, não nos deixes cair em tentação, mas livra-nos do mal, porque teu é o Reino, a tua é a glória, a tua é a honra, sempre e para sempre. Amém".

Que nesta Quaresma e sempre, todos os irmãos sintam cada vez mais irmãos, cada vez mais unidos em Cristo, filhos de Deus, com a minha bênção apostólica. Pai e do Filho e do Espírito Santo. Amém!

